

SCENARIUSZE ZMIAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCENA ICH SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH NA PRZYKŁADZIE STREFY PODMIEJSKIEJ WROCŁAWIA

Streszczenie pracy

Rozwój przestrzenny dużych miast i ich oddziaływanie na strefę podmiejską pociąga za sobą szereg skutków środowiskowych. Proces suburbanizacji wpływa na degradację komponentów środowiska i zubażanie dostępnych zasobów naturalnych. Aktualnie obowiązujące ramy prawne dają jednak możliwość kontrolowania planowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, umożliwiając świadomą ochronę i kształtowanie środowiska. Jednym z ważniejszych instrumentów systemowych w tym zakresie jest procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach niniejszej rozprawy dokonano analizy wariantowej zmian zagospodarowania przestrzennego oraz przeprowadzono ocenę skutków środowiskowych poszczególnych scenariuszy rozwojowych. Bazując na dotychczasowych procesach urbanizacyjnych zachodzących w strefie podmiejskiej Wrocławia oraz przeglądzie lokalnych polityk przestrzennych, nakreślono cztery scenariusze rozwoju obszaru objętego badaniami. W oparciu o scenariusze przeprowadzono komputerowe symulacje rozwoju. Modele przestrzenne wariantów zostały stworzone w środowisku automatów komórkowych. Każdy ze scenariuszy poddany został ocenie wskaźnikowej pod kątem jego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska. Wyniki ocen jednostkowych posłużyły do kalkulacji wskaźnika syntetycznego, umożliwiającego dokonanie zintegrowanej oceny skutków środowiskowych powodowanych wdrażaniem poszczególnych wariantów polityk przestrzennych.

W wyniku symulacji stwierdzono, iż najkorzystniejszy, z punktu widzenia środowiskowego, jest scenariusz rozwoju bazujący na zapisach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Najbardziej niekorzystny jest wariant zerowy, bazujący na braku podjęcia działań w zakresie stymulowania konkretnych form rozwoju przestrzennego. Wnioski płynące z pracy dowodzą konieczności podejmowania aktywnych działań w zakresie planowania rozwoju stref podmiejskich oraz potrzeby wykorzystania w tym celu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Słowa kluczowe: systemy wspomagania decyzji przestrzennych, ocena skutków środowiskowych procesów urbanizacyjnych, strategiczne oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ).